

PRAWO I ŻYCIE PO „WYDARZENIU AUSCHWITZ”. **DOGMAT PRAW PODSTAWOWYCH¹**

[Tłumaczenie z języka włoskiego: ks. prof. dr hab. Artur J. Katolo]
(WYKŁAD INAUGURACYJNY)

GIAN PIETRO CALABRÒ

Uniwersytet Kalabryjski (UNICAL) w Arcavacata-Rende (Cs), Włochy

WARTOŚĆ „BYCIA” KOBIECĄ **– PONOWNE ODCZYTANIE STAREGO TESTAMENTU**

[Tłumaczenie z języka włoskiego: ks. prof. dr hab. Artur J. Katolo]

PAOLA BARBARA HELZEL

Uniwersytet Kalabryjski (UNICAL) w Arcavacata-Rende (Cs), Italia

We wstępie napisano:

Kobiecość jest siłą – od zawsze, od czasów najodleglejszych. Współczesny świat kobiecy pyta się dzisiaj o rolę kobiety w społeczeństwie; o jej rolę w licznych trudnościach do przewyciężenia; o jej rolę w swoistych bitwach, które trzeba jeszcze stoczyć, aby uznać prawa kobiet. Naturalnie, równość mężczyzna-kobieta jest czymś oczywistym, ale prawdą jest, że gdzieś na przestrzeni wieków zapomniano o tej podstawowej prawdzie. Arogancja, pierworodna córka ignorancji, doprowadziła do tego, iż pewna część świata mężczyzn zapomniała o równości płci, posuwając się do jej negowania. To ignorancja doprowadziła do postawy, iż kobieta zaczęła być traktowana jako jakiś byt niższy, którego jedynym prawem jest podporządkować się mężczyźnie. A przecież siła kobiety leży w jej zdolności zrodzenia życia. Dlatego z jednej strony kobiecość uświęcano, z drugiej zaś – demonizowano. Ta demonizacja przejawiała się w swoistych etykietkach: jako byt nieczysty, albo też przypisując całą winę kobiecie za grzech pierworodny (wina Ewy, za to, iż spożyła owoc, spadła na całą ludzkość). Kobieta jako źródło wszelkiego zła.

Wychodząc od tych „sztucznych” interpretacji, chciałabym podjąć swoistą podróż przez wieki odległe po to, aby ukazać prawdziwą wartość kobiety i kobiecości. Księgi *Starego Testamentu* będą stanowiły mapę w tej podróży, która pozwoli na ponowne odkrycie wartości bycia kobietą.

¹ *Lectio magistralis*. Uroczysta Inauguracja Roku Akademickiego 2010/2011 w Ateneum-Szkole Wyższej w Gdańsku (9 października 2010).

ZAGADNIENIE CNÓT MORALNYCH. SPOTKANIE ETYKI Z PEDAGOGIKĄ

ARTUR J. KATOŁO

*Pontificia Facoltà Teologica dell'Italia Meridionale – ISSR, ITCS w Rende (Cs); Departament Filozofii
Moralnej.
Ateneum Szkoła Wyższa w Gdańsku*

We wstępie napisano:

W dobie tak zwanej politycznej poprawności, mówić o wychowaniu, a szczególnie o wychowaniu do cnót, nie jest zbyt popularne. Wszak, jeśli wziąć pod uwagę niektóre zapewnienia antypedagogiki, człowiek już jest doskonały – ergo, wychowania nie potrzebuje. Także mówienie o doskonaleniu się moralnym, o odpowiedzialności za podjęte decyzje – jest niebezpieczne, gdyż można zostać posądzonym o ograniczanie wolności osobistej, blokowaniu prawa do wyrażania siebie etc.

Nie ma człowieka, który by nie musiał podejmować decyzji. Ale w jaki sposób podejmować decyzje, na czym się oprzeć w akcie podejmowania decyzji? Czy iść za głosem uczuć, czy też iść za głosem rozumu, zdrowego rozsądku? Jeśli iść tylko za głosem uczuć i emocji, to trudno oczekiwać, iż taka decyzja będzie stała; emocje i uczucia są przecież z natury swojej czymś niestałym. To może iść za głosem zdrowego rozsądku? Pójdzie jednak za głosem rozumu i woli kierowanej przezeń, nie jest popularne w pewnych kręgach. Bo wszystko musi być miłe, łatwe i przyjemne. A pójdzie za głosem rozumu wymaga pracy, zaparcia się samego siebie, kontroli pożądań i wykluczenia samowoli.

HUMAN RIGHTS OVERTONES ENCHANTED IN SONG LYRICS (and some remarks on their educational potential)

ECHA PRAW CZŁOWIEKA UKRYTE W TEKSTACH PIOSENEK
Uwagi na temat ich potencjału edukacyjnego

JOANNA GRUBBA-MACHNIKOWSKA

Ateneum Szkoła Wyższa w Gdańsku

Summary

The paper examines how a teacher in the course of classroom procedures can determine the way the students conceptualize texts. The teacher equips the students with some tools which affect the manner they read the texts. This process has been described on the example of selected lyrics which pertain to human rights issues. The paper analyzes how such additional tools as: lexical competence, background information or general knowledge can affect the perception of the correspondence of figure and ground. The paper quotes an example of *Happy Birthday*, a song by Steve Wonder, which has been utilized by the teacher in her English classroom. In the course of the lesson, successive conceptualizations of the lyrics have shifted from stereotyped and trivial to erudite and profound ones. All this has been achieved through music, linguistic and educational context. Next, excerpts of other songs are discussed in terms of such formal devices as metaphors and metonyms. In this instance, the article focuses on lyrics by artists (e.g. Katie Melua or Seal) who are not typically associated with human rights but who convey human rights message in their songs. Subsequently, the paper distinguishes other types of context – time and geopolitical – which can determine reading texts and lyrics. To explore the role of these two categories of context, the paper discusses the following examples of lyrics: *Moscow to Odessa*, *Chcemy być sobą* (*We Want To Be Ourselves*) or *Mury* (*Walls*). The paper argues that the

analysis of song lyrics in the classroom is a universal means which can be utilized in every classroom. It is also emphasized that the application of lyrics can be a valuable means to stir human rights awareness. The paper concludes by paraphrasing Gustaw Holoubek, a charismatic Polish artist, who – when asked about the most important factor in his work – said, “subtext is the most important because text is only a pretext.”

Streszczenie

W artykule zaprezentowano, w jaki sposób nauczyciel języka angielskiego może w czasie zajęć kształtować konceptualizację tekstu przez studentów, dając im narzędzia wpływające na sposób jego czytania. Proces ten opisano na przykładzie wybranych tekstów piosenek odnoszących się do kwestii związanych z prawami człowieka.

Przeanalizowano, w jaki sposób takie narzędzia jak kompetencje leksykalne oraz wiedza tematyczna i ogólna mogą wpływać na postrzeganie zależności pomiędzy „figurą” a „tłem” (*the correspondence of figure and ground*), będące przedmiotem rozważań poetyki kognitywnej. Pokazano to na przykładzie piosenki Stevie Wondera „Happy Birthday”, którą autorka artykułu posłużyła się podczas prowadzonych zajęć języka angielskiego. Kolejne, następujące tracie lekcji konceptualizacje sprawiły, iż pierwotnie stereotypowe i trywialne rozumienie tekstu zmieniło się w zrozumienie pełne czy wręcz erudycyjne. Osiągnięto to poprzez kontekst muzyczny, lingwistyczny i edukacyjny.

Następnie omówione zostały – w terminach takich formalnych narzędzi jak metafory i metonimie – fragmenty innych utworów. W tym przypadku autorka artykułu koncentruje się na słowach piosenek tych artystów (np. Katie Melua i Seal), którzy nie są zazwyczaj kojarzeni z prawami człowieka, ale którzy zawierają w swoich utworach przesłania z tą tematyką związane.

W dalszej kolejności w artykule wyróżniono inne rodzaje kontekstu – czasowe i geopolityczne – które także determinują sposób czytania tekstów i słów piosenek. Aby zgłębić te dwie kategorie, omówiono w artykule następujące utwory: „Moskwa – Odessa” Włodzimierza Wysockiego, „Chcemy być sobą” zespołu „Perfect” i „Mury” Jacka Kaczmarskiego. Uzasadniono także, że analiza słów piosenek podczas lekcji jest uniwersalnym narzędziem edukacyjnym, które można stosować podczas każdych zajęć. Podkreślono również, że stosowanie tego narzędzia może być wartościowym sposobem zaszczepienia studentom świadomości praw człowieka.

Konkluzją artykułu jest parafraza słów charyzmatycznego polskiego aktora Gustawa Holoubka, który – pytany o to, co ma największy wpływ na jego pracę – odpowiedział: „Najważniejszy jest podtekst, bo tekst to tylko pretekst”.

RELACJE Z MATKĄ A KSZTAŁTOWANIE SIĘ SYNDROMU PIOTRUSIA PANA

**RELATION WITH MOTHER
AND THE SHAPE OF THE SYNDROM OF PETER PAN**

AGNIESZKA BZYMEK
Ateneum Szkoła Wyższa w Gdańsku

Streszczenie

Kontakt z matką w okresie dzieciństwa warunkuje rozwój człowieka. Jedną z przyczyn implikacji syndromu jest rola matki. Właściwie przeżyta relacja z nią może zapobiegać powstawaniu *syndromu Piotrusia Pana*. Proces powstawania więzi z matką i zmian w jej obrębie wywiera istotny wpływ na dziecko. Zaprezentowane możliwe konsekwencje negatywnie przeżytej relacji z matką dotyczą zarówno jej dominacji i nadopiekuńczości, jak i braku jej bliskości czy odrzucenia dziecka.

Poszukiwania znaczenia kontaktu z matką obejmują m. in. odwołania do podstaw psychologicznych, zwłaszcza do teorii przywiązania Johna Bolwbi'ego, do myśli psychoanalitycznej Zygmunta Freuda, Carla Gustawa Junga i Marie – Louise von Franz oraz do teorii Jeana Lacana. Pojawiają się w nim również nawiązania literackie będące prezentacjami obrazów dorosłych mężczyzn uwikłanych w nieudaną relację z matką i doświadczających negatywnych tego konsekwencji w dorosłym życiu (m. in. S. I. Witkiewicz, P. Roth, M. Szczygieł). Podkreślona zostaje ponadto funkcja ojca w rozwoju człowieka, o czym wspomina J. Lacan, wprowadzający pojęcie *Imienia Ojca* oraz B. Fink i J. Groth piszący o znaczeniu ojca w diadzie matka – dziecko oraz w zachowaniu *dystansu* wobec matki dzięki jego funkcji.

Słowa kluczowe: *Syndrom Piotrusia Pana*, rozwój mężczyzny, relacja z matką, teoria przywiązania, *Imię Ojca*

Summary

The contact with a mother in childhood conditions the development of a human being. The role of the mother is one of the reason of the syndrome. The proper relation with the mother can prevent the creation of *the syndrome of Peter Pan*. The process of formation the bond with the mother and the change in its range has an essential influence on the child. The presented possible consequences of the negative relation with the mother concerns her domination and over-protectiveness as well as her lack of closeness or the child's rejection.

Searching for the meaning of contact with the mother includes among other things: references to psychology foundations, especially to the attachment theory by John Bowlby, the idea of psychoanalyzing by Sigmund Freud, Carl Gustaw Jung and Marie – Louise von Franz, and the theory of Jean Lacan. There are also literary references showing the pictures of mature men embroiled in unsuccessful relation with mothers and experiencing the negative consequences in their adult lives (for example: S. I. Witkacy, P. Roth, M. Szczygieł). Besides, the function of a father was also underlined during the development of a man, what is mentioned by J. Lacan who introduced the idea of *Name of Father* and B. Fink and J. Groth who wrote about the father's significance in the relation mother – child and keeping the distance with the mother thanks to the father's function.

Keywords: *The syndrom of Peter Pan, man's develop, relation with mother, the attachment theory, Name of Father*

OBRAZ PLANÓW ŻYCIOWYCH MŁODZIEŻY Z USZKODZENIEM SŁUCHU

LIFE PLANS OF TEENAGERS WITH HEARING IMPAIRMENT

MARCIN SZULC

Uniwersytet Gdański w Gdańsku

Streszczenie

Celem badań było zobrazowanie mapy planów młodzieży z uszkodzeniem słuchu i porównanie ich z planami generowanymi przez młodzież pełnosprawną. Plany są przejawem funkcjonowania człowieka na najwyższym – świadomym poziomie i stanowią obraz jego kreatywności pozwalając równocześnie widzieć człowieka jako aktywnego twórcę. Ograniczenia i bariery, które stwarza młodzieży z uszkodzeniem słuchu ich niepełnosprawność, rzutują w pewnym stopniu na wizję przyszłości.

Summary

The aim of research was to illustrating a life plans of young people with hearing impairment. Life plans are a manifest of a human behavior on conscious level. Plans prove the creativity of the man. Plans permit to see the man as the active author. Disability creates barriers for young people with hearing impairment. The barriers influence on their life's plans.

OLIMPIADY SPECJALNE ELEMENTEM REHABILITACJI OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ

SPECIAL OLYMPICS AS AN ELEMENT OF REHABILITATION FOR PERSONS WITH INTELLECTUAL
DISABILITIES

JÓZEF ŻERKO

Ateneum Szkoła Wyższa w Gdańsku

Streszczenie

Ideę realizacji odrębnych igrzysk dla osób niepełnosprawnych intelektualnie zawdzięczamy Eunice Kennedy-Shriver. Pierwsze Letnie Igrzyska Olimpijskie zostały zorganizowane zgodnie z ceremoniałem olimpijskim w 1968 roku dla 1000 uczestników z USA, Kanady i Francji w Chicago. Zgodnie z przysięgą „Pragnę zwyciężyć, lecz jeśli nie będę mógł zwyciężyć, niech będę dzielny w swym wysiłku” sportowcy tej kategorii osób stopniowo zyskiwali należne miejsce w ruchu olimpijskim, w startach w Letnich i Zimowych Igrzyskach.

Idea ta wkrótce dotarła do krajów europejskich, w tym i do Polski. Rozpoczęto szkolenie nauczycieli i trenerów, organizację treningów i imprez sportowych dla zawodników, wyłanianie podczas eliminacji kandydatów do olimpiady krajowej oraz do Światowych Igrzysk. Dla tych potrzeb powołano Stowarzyszenie Olimpiady Specjalne Polska. Ruch ten od samego początku realizował bardzo ważne zadanie – rehabilitację osób niepełnosprawnych intelektualnie poprzez rekreację, turystykę oraz sport. Interesującym przykładem realizacji tej idei w praktyce jest dorobek Ośrodka Pedagogiczno-Rehabilitacyjnego „Nasz

Dom" w Gębicach, z którego dwie zawodniczki dzięki wytrwałej pracy dostąpiły udziału w Letniej Olimpiadzie Specjalnej w Barcelonie w 1992 roku zdobywając złote medale.

Słowa kluczowe: olimpiady specjalne, niepełnosprawność intelektualna, rehabilitacja

Summary

It is to Eunice Kennedy-Shriver that we owe the idea of organizing separate games for intellectually disabled persons. In 1968 in Chicago, the First Summer Special Olympic Games were held with full Olympic ceremony for 1000 participants from the USA, Canada and France. According to the oath: "Let me win, but if I cannot win, let me be brave in the attempt" the athletes of these games were gradually winning recognition in both Summer and Winter Games.

The idea soon reached European countries, including Poland. Training of coaches began, training sessions and sports events were organized, and the candidates were selected for the National as well as for the International Games. For this purpose Poland's Special Olympics Association was formed. From the very beginning the movement carried out extremely important tasks – rehabilitation of intellectually disabled people through recreational activities, tourism and sport. A good example of putting the idea into practice is the Educational and Rehabilitation Centre "Our Home" in Gebice, whose two athletes, thanks to their hard work and perseverance, took part in the Summer Special Olympics in Barcelona in 1992 winning two gold medals.

Keywords: Special Olympics, intellectual disability, rehabilitation.

„REALIZACJA PRZEDMIOTU »WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE» W WOJEWÓDZTWIE POMORSKIM” – PROJEKT BADAWCZY KATEDRY NAUK O RODZINIE W ATENEUM – SZKOLE WYŻSZEJ W GDAŃSKU

“IMPLEMENTATION OF *PRO-FAMILY EDUCATION* IN SCHOOLS OF THE POMERANIAN PROVINCE”
– THE SCIENTIFIC PROJECT OF THE DEPARTMENT OF FAMILY STUDIES
IN ATENEUM-UNIVERSITY IN GDAŃSK

MAŁGORZATA STOPIKOWSKA

Ateneum Szkoła Wyższa w Gdańsku

Streszczenie

Niniejszy artykuł prezentuje projekt badawczy zatytułowany „Realizacja przedmiotu *Wychowanie do życia w rodzinie* w województwie pomorskim” realizowany przez pracowników i studentów Katedry Nauk o Rodzinie w Ateneum – Szkole Wyższej w Gdańsku w latach 2008-2012 oraz – częściowo – jego wyniki. Za podstawowe cele przyjęliśmy: zbadanie zakresu i sposobu aplikacji aktów prawnych odnoszących się do przedmiotu wdzwr w województwie pomorskim oraz zebranie opinii uczniów, rodziców i nauczycieli nt. realizacji wdzwr w ich szkołach. W ramach projektu przeprowadziliśmy badania terenowe oraz studia teoretyczne. „Beneficjentami” naszych badań są: Kuratorium Gdańskie, wojewódzki konsultant przedmiotu wdzwr oraz nasza Uczelnia, która jako jedyna w regionie proponuje specjalistyczne studia na kierunku „Nauki o Rodzinie”, przygotowujące m. in. do zawodu nauczyciela wdzwr. Docelowo na przełomie 2012/13 planujemy publikację monografii finalizującej wspomniany projekt.

Podsumowując dotychczasowe badania, należy podkreślić, iż ogólny stan realizacji prawodawstwa w zakresie wdzwr jest zadawalający. Dotyczy to zarówno skali wprowadzenia przedmiotu do szkół, organizacji zajęć, przygotowania nauczycieli, jak i frekwencji uczniów. Wyraźnym niedociągnięciem w wielu placówkach jest obniżenie rangi przedmiotu przez nieuwzględnianie go w planach lekcji, co obniża efektywność nauczania i uczestnictwa w nich uczniów. Pewne zastrzeżenia budzi fakt dość niskich (choć wystarczających) kwalifikacji nauczycieli wdzwr (zdecydowana większość posiada jedynie kursy kwalifikacyjne) oraz ich słabe zaangażowanie w doskonalenie zawodowe. Warto dodać, iż nastawienie młodzieży wobec przedmiotu wdzwr i jego odbiór są zdecydowanie pozytywne, natomiast jest ewidentny – jak można wnioskować ze zgromadzonego materiału badawczego – brak zaangażowania rodziców w edukację swoich dzieci w tym zakresie.

Summary

The article presents scientific project entitled “Implementation of *Pro-family Education* in Schools of the Pomeranian Province” and – partially – its results. The project is performed in 2008-2012 by lecturers and students of Family Sciences Faculty at Ateneum – University in Gdansk. Executing of pro-family education legislative acts, their realization in Pomeranian schools and collecting opinions of school students, their parents and teachers are main aims of the research. Within the project, we carried out experimental (in schools) and theoretical studies. Results of our research are targeted to Gdansk Education Office (Kuratorium Gdanskie), the provincial adviser for pro-family education and Ateneum (which is the only university in Pomeranian Province providing specialist 3-year BA studies of pro-family education). At the turn of 2012/2013, we are planning to publish the monographic study summing up our project.

To summarize our hitherto researches, it should be noted that an overall state of implementation of pro-family education in schools of the Pomeranian Province is satisfactory. This opinion can be related to the scale of implementation of the subject in the schools, the organization of pro-family lessons, teacher training and students' attendance. However, at some schools, there are obvious deficiencies: decreasing the rank of the subject by disregarding it in schools' schedules what affects effectiveness of teaching and students' frequency. There are some objections related to qualifications of teachers: vast majority of them completed only qualification courses and don't take an advantage of possibilities of professional development. It is needed to add that opinions and attitudes of youth toward pro-family lessons are overwhelmingly positive. In contrary, lack of parental involvement in pro-family education of their children is evident.

RYZIKO MIGRACJI I FORMY POMOCY MIGRANTOM POAKCESYJNYM Z POLSKI: O POTRZEBIE EDUKACJI MIGRANTÓW

MIGRATION RISKS AND FORMS OF AID TO POST-ACCESSION MIGRANTS FROM POLAND:
ABOUT REQUIREMENT OF EDUCATION OF MIGRANTS

JADWIGA PLEWKO

Ateneum Szkoła Wyższa w Gdańsku

Streszczenie

Artykuł zwraca uwagę na procesy współczesnych (po 2004 r.) migracji zarobkowych z Polski do krajów Unii Europejskiej z dwóch punktów widzenia: ryzyka i trudności towarzyszących wyjazdom zarobkowym oraz różnych form reakcji pomocowych oferowanych migrantom. Zagrożenia migracji wiążą się zarówno z działaniami o charakterze przestępczym (nierzetelne lub nielegalne pośrednictwo do pracy zagranicą, oszustwa i wyzysk finansowy wobec polskich pracowników migracyjnych, praca przymusowa o charakterze współczesnego niewolnictwa, handel kobietami i nielegalne zatrudnianie ich w seksbiznesie, praca niezgodna z warunkami umowy o pracę), jak i ze zjawiskami wynikającymi z nieodpowiedniego przygotowania migrantów do życia i pracy w krajach przyjmujących (trudności adaptacyjne, degradacja zawodowa i praca poniżej kwalifikacji z uwagi na brak znajomości języka, kultury, praw pracowniczych, słabą odporność na stres). Artykuł wskazuje też na problemy funkcjonowania rodzin rozdzielonych migracją (rozpad związków małżeńskich, zaburzenia procesu wychowania dzieci migrantów pozostałych w kraju). Druga część tekstu omawia różne formy pomocy i wsparcia instytucjonalnego i nieformalnego dla migrantów w celu przezwyciężenia trudności lub zmniejszenia skutków wyjazdów zarobkowych za granicę.

Główna teza artykułu wskazuje na potrzebę upowszechniania w życiu publicznym idei wszechstronnej informacji i edukacji potencjalnych migrantów a także osób aktualnie zatrudnionych za granicą, dla przygotowania ich do wyzwań i trudności jakie towarzyszą wyjazdom migracyjnym. Wobec niewielkiej liczby wyspecjalizowanych agend w zakresie doradztwa i pomocy migrantom, zadania edukacyjne winny być szerzej podejmowane zarówno przez placówki oświatowe, jak i media oraz organizacje pozarządowe.

Słowa kluczowe: migracje poakcesyjne, pomoc migrantom, adaptacja, edukacja

Summary

The article focuses on two aspects of the processes of contemporary (after 2004) economic migration from Poland to the EU countries: risks and difficulties related to economic migration and various forms of assistance offered to migrants. Migration risks are connected both with some criminal activities (such as illegal or unreliable employment agency activities, financial frauds and exploitation of Polish migrant workers, forced work as a form of contemporary slavery, trafficking of women for sexual exploitation, work conditions contrary to the terms of employment contracts) and with the inappropriate preparation of migrants to live and work in a receiving country (resulting in adaptation difficulties, professional degradation and taking up jobs below their qualifications due to the lack of good command of the foreign language, lack of knowledge on the receiving country's culture and on the employee rights, or vulnerability to stress). The article also indicates problems in the functioning of families whose members live separately due to migration (breakdown of marriages, disturbances to the process of bringing up migrants' children who have been left in the home country). The other part of the article discusses various forms of institutional and informal assistance and support provided to migrants to help them overcome difficulties and to mitigate the consequences of economic migration.

The main thesis of the article is that there is a need to officially popularise the idea of providing comprehensive information and extensive education to potential migrants and people currently working abroad in order to prepare them to the challenges and difficulties related to migration. As the number of specialised consultancy and assistance agencies is scarce, educational institutions, media, as well as non-government organisations should be more broadly involved in such educational tasks.

Key words: post-accession migration, assistance to migrants, adaptation, education

DZIAŁALNOŚĆ SPOŁECZNA I KULTURALNO-OŚWIATOWA STOWARZYSZENIA MNIEJSZOŚCI NIEMIECKIEJ MIASTA MALBORKA I OKOLIC

SOCIAL, CULTURAL AND EDUCATIONAL ACTIVITIES
OF THE GERMAN MINORITY ASSOCIATION
OF THE CITY OF MALBORK AND SURROUNDINGS

LIDIA BURZYŃSKA-WENTLAND

Uniwersytet Gdański w Gdańsku

Streszczenie

Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej Miasta Malborka i Okolic powstało w 1993 roku i od początku działalności było nastawione na udzielanie pomocy społecznej i charytatywnej środowisku lokalnemu. Dzięki kontaktom z instytucjami pozarządowymi w Niemczech, Stowarzyszenie wspomaga w Malborku dzieci z najuboższych rodzin w formie dożywiania, Dom Dziecka „Na Skarpie”, Dom Pomocy Społecznej, Schronisko dla Bezdomnych „Fides” i „Agape”, Szpital Miejski oraz włącza się w inicjatywy związane z rozwojem edukacji i kultury. Stowarzyszenie pomogło również w nawiązaniu partnerstwa z miastem Nordhorn w Niemczech, doprowadziło do utworzenia Stacji Socjalnej przez zakon Joannitów w Malborku, Kwidzynie i Dzierzgoniu oraz pozyskało sponsorów do odbudowy zabytkowego Szpitala Jerozolimskiego.

Słowa kluczowe: mniejszość niemiecka, Malbork, działalność społeczna, działalność kulturalno-oświatowa.

Summary

The German Minority Association of the City of Malbork and Surroundings was created in 1993, and since then it was meant to provide social support and charity help to local inhabitants. Thanks to widespread connection with german NGO's, the Association helps feed the children from Malbork's poorest families, and also supports "Na Skarpie" orphanage, local nursing home, homeless shelters "Fides" and "Agape" and the Municipal Hospital. It also joins local initiatives aiming at the education and cultural development. The Association also helped in establishing a partnership between Malbork and Nordhorn in Germany, created, with the order of St John of Jerusalem, a Social Station in Malbork, Kwidzyn and Dzierzgoń, and helped finding sponsors to renovate the Jerusalem Hospital.

Keywords: german minority, Malbork, social activities, cultural and educational activities.

MIĘDZY SACRUM A PROFANUM. TRADYCJA KULTURY CHRZEŚCIJAŃSKIEJ W LITERATURZE I SZTUCE ROSYJSKIEJ XX WIEKU

BETWEEN THE SACRED AND THE PROFANE.
THE TRADITION OF CHRISTIAN CULTURE IN RUSSIAN LITERATURE AND ART OF THE 20TH
CENTURY

TADEUSZ BOGDANOWICZ

Uniwersytet Gdański w Gdańsku

Streszczenie

W twórczości pisarzy rosyjskich drugiej połowy XX wieku nastąpił zwrot do źródeł kultury, które znaczą przestrzeń wartości uniwersalnych. Bez wątplenia są to przestrzenie kulturowe domu, świątyni, ikony, nekropoli, od zawsze uznawane za obszary sacrum, czyli miejsca z których nieustannie promieniują wartości nadające sens ludzkiemu życiu. Świadomość konieczności odbudowy ciągłości kultury narodowej w twórczości wielu pisarzy tamtego okresu stanowi zawartość merytoryczną niniejszego artykułu.

Słowa kluczowe: Przestrzenie kulturowe (dom, świątynia, ikona, cmentarz), wartości sakralne kultury narodowej, konieczność jej odbudowy.

Summary

In the works by Russian writers of the second half of the 20th century, we can observe a return to the sources of culture which determine the universal values. Undoubtedly, these are the cultural spaces of home, temple, icon, necropolis – spaces that have always been defined as sacred, constantly providing people with values necessary to life. The article centers on the awareness of the necessity to rebuild the continuity of national culture, present among many writers of that period.

Keywords: cultural spaces (home, temple, icon, necropolis), sacred values of national culture, necessity to rebuild it.

RECENZJE

ANNA KŁAWSIUC

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Recenzja do „Rocznika Gdańskiego”

T. Maliszewski, W. J. Wojtowicz, J. Żerko (red.), Anthology of Social and Behavioural Science. 20 Years of Co-operation between the Universities in Linköping and Gdańsk, Linköping 2005, s. 507.

TOMASZ MALISZEWSKI

Uniwersytet Gdański w Gdańsku

Harcerska Orkiestra Dęta im. Stanisława Moniuszki w Tczewie. 60 lat tradycji (1947-2007), pod red. K. Ickiewicza, Wydawnictwo „Bernardinum”, Pelplin-Tczew 2007, ss. 104, ilustr.